

Diakoni i Den evangelisk-lutherske kirke i Island

Den evangelisk-Lutherske kirke i Island underskrev Faith and Order-dokumentet «Dåb, Nadver og Embede».

Den teologiske kontekst

Artikkel 31 fokuserer på diakonatets rolle i kirken: «Diakoner repræsenterer kirkens kald som tjener i verden. Ved i Kristi navn at kæmpe mod de utallige former for samfundsmæssig og individuell nød er diakonerne et eksempel på, hvordan i kirkens liv gudstjeneste og tjeneste er afhængige af hinanden. De har et ansvar for menighetens gudstjeneste, for eksempel ved at ivaretage skriftlæsningen, prædike og lede den fælles bøn. De hjælper til med undervisningen i menigheden. De udfører omsorgsarbejde inden for menigheden. De tager sig af visse administrative opgaver og kan vælges til mer ledende funktioner».

Genoprettelse af det diakonale embede i Island

Med denne tekst som grundlag tog Den evangelisk-lutherske kirke i Island initiativ til at genoprette diakonatet som et ordineret embede med egne rettigheder. Diakonerne i Island bliver ordineret af Islands biskop.

Nogle islandske teologer satte spørgsmålstejn ved behovet for diakoner samt ved disses status og funktion. Disse teologer undrede, på hvilken måde diakonatet kunne opfattes som en del af det ordinerede embede. Disse spørgsmål førte til en debat omkring diakonatet, og denne nødvendige debat føres den dag i dag.

Den evangelisk-lutherske kirke i Island gik med i Porvoo-fællesskabet i en ånd af åbenhed. Porvoo-fælleserklæringen forudsætter og udtrykker et tredelt embede i den kristne kirke. Artikel 58 (v): «Vi forpligter os til at modtage personer, der er ordineret af en biskop i hvilken som helst af våre kirker til embedet som biskop, præst eller diakon, til – efter indbydelse og i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler- at gøre tjeneste i det samme embede i den modtagende kirke uden reordination.» Porvoo-fælleserklæringen understreker også forpligtelsen overfor Porvoo-fællesskabet, artikel 58 (VII): «Vi forplikter os til at arbejde for at nå frem til en fælles forståelse af det diakonale embede». Dette sammenfatter tillige situationen i Den evangelisk-lutherske kirke i Island. Jo flere diakoner der bliver i Island, jo tydeligere bliver det, hvor vigtige de er. De diakonerne og teologer, som arbejder med embedets teologi holder liv i diskussionen om diakonatets rolle i Island. Denne diskussion er vigtig, og den former ekklesiologien i Island.

Kirkens omsorgsarbejde

Flere og flere præster ansættes af sundhedssektoren, og arbejder således i specialebæder. Islands biskop har endvidere gjort det mulig for præster at arbejde blant udsatte grupper,

for eksempel indvandrere, handicappede, fengslede, unge i storbyerne etc.. Det øvrige diakonale arbejde i Den evangelisk-lutherske kirke i Island organiseres ofte i sognet eller udføres af diakoner, legfolk eller frivillige. I øjeblikket er det ti diakoner, der arbejder i forskellige sogne og en arbejder for stiftet. To diakoner er blevet ansat på hospitaler og seks diakoner er blevet kontaktet af skoler og hjælpeorganisationer, som ønsker at samarbejde med dem. I januar 2002 blev fire diakoner ordineret og disse indgik i både specialebæder og i sognebæder.

Uddannelse af diakoner

Det diakonale embede i Island er verken et meget gammelt eller et helt nyt fenomen. Diakonerne var en del af det kirkelige liv i Island både før og efter reformationen. I begyndelsen af det 20. århundrede var diakonerne i Island en saga blot. I 1960'erne blev to diakoner ordineret og nogle få andre modtog diakonal undervisning i Skandinavien, men der var mangel på stillinger til diakonerne. Efter en debat i begyndelsen af 1990'erne besluttede Kirkerådet at genoprette det diakonale embede i Islands kirke. Således fremsatte Det Teologiske Fakultet ved Islands Universitet i 1993 et uddannelsesprogram for diakoner. Dette uddannelsesprogram består af to linjer: et 1-års forløb (30point) og et 3 års forløb (90 point). Begge forløb forbereder de studerende til at blive diakoner indenfor uddannelsesområdet og forskellige former for omsorgsarbejde. Ansøgere til det korte forløb skal have en uddannelse innenfor utdanning eller pleje. Dette program kan sammenlignes med diakonale uddannelser i Skandinavien. Det lange forløb er for studerende, som ikke har en forudgående uddannelse, men som lever op til de almene krav, der stilles i forbindelse med videregående uddannelse. De studerende undervises i sociologi og pleje. Fælles for begge forløb er at de studerende skal gennemgå to måneders praktik, som organiseres af kirken.

Kirkelig diakoni er en nødvendighed

Det homogene islandske samfund med dets traditionelle solidaritetsfølelse, er ved at bryde op. Samfundet bliver mere og mere pluralistisk. På trods af den økonomiske velstand er et stigende antal mennesker blevet ødelagt af konkurrence og mangel på integration. Det er gået op for menighederne i Den evangelisk-lutherske kirke i Island, at staten og det kommunale velferdssystem ikke udfører et tilfredsstillende arbejde, når de gælder at skaffe velferd for alle. Derfor er den gamle kristne gerning – at tage sig af de trængende – blevet genopdaget. Gennem flere år er der blevet uddannet flere diakoner, end der er blevet ansat i kirken. I lyset af de sociale opgaver og behov, ønsker flere og flere sogne at ansætte diakoner. Menighetsrådene er også blevet mer lydøre overfor vigtigheden af diakoner i kirken. Diakoner er blevet budt vel-

kommen af et stigende antal prester, som har opdaget, at diakonerne ikke er en trussel.

Den diakonale identitets og teologis fremtid

Idet det diakonale embede er så nyt i Den evangelisk-lutherske kirke i Island, er diakonens identitet ved at tage form. Dette gælder både på det personlige plan for diakonerne selv og for kirkens forståelse av det diakonale embede. Den evangelisk-lutherske kirke i Island lytter interessant til de florerende diskussioner omkring diakonens rolle og funktion i kirken.

Skrevet av:

Karl Sigurbjörnsson, biskop i Den islandske Folkekirke,
Ragnheidur Sværrisdóttir, stiftsdiakon
Sigurdur Arni Thordarson, økumenisk sekretær og stiftsteolog

Trykket med tillatelse.

Ny bok:

«Alt ble med ett så stille»

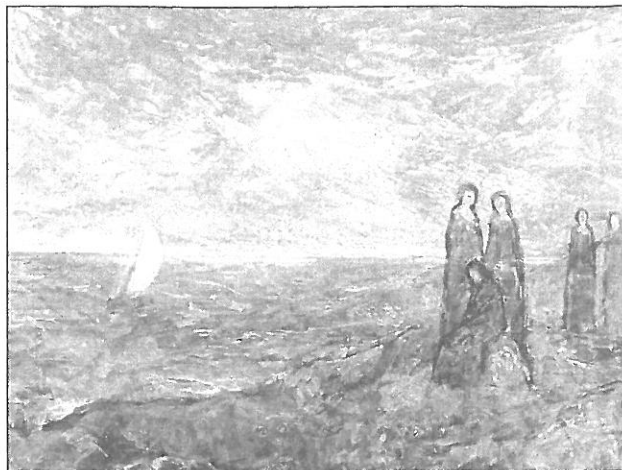
Fra Verbum forlag kommer en ny bok, ført i pennen og penselen, av Svein Ellingsen.

I boken er samlet bønner og salmer i sorg. I tillegg gledes vi med mange bilder som utfyller og forsterker. I forordet skriver Per Arne Dahl blant annet:

«Sorg er ikke sykdom, men livets reaksjon på smertelige tap. Det går ikke an å leve uten å sørge. Det sørgende menneske trenger derfor fellesskap og trøst.

Denne boken av Svein Ellingsen har den klagende håpstonen som sitt varemerke. Vi møter menneskers ulike sorger og sorgreaksjoner og Guds ønske om å bevare oss i livsmot og tro. Dette er boken jeg gjerne vil gi et menneske som sørger».

Boken anbefales på det varmeste.

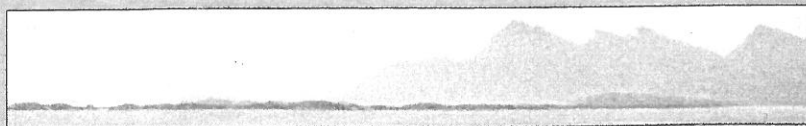

Svein Ellingsen heter kunstneren bak maleriene som er gjengitt i boken. Dette heter «Etter storm»

Nordisk diakonimøte

I juni møttes 45 diakonisser, diakoner og diakonimedarbeidere fra Island, Danmark og Norge til Nordisk Diakonimøte i Bergen. Diakonifelleskapet ved Haraldsplass var vertskap. Temaet for møtet var «Hva gir kraft i hverdagen». Dette ble belyst gjennom foredrag ved biskop Ole D. Hagesæther og Torill Hansen Kongsbakk og videre arbeidet med i grupper og plenumsamtaler. Videre deltes glimt fra det diakonale arbeid i de ulike land. Bergen bød først på praktfullt sommervær, men kunne naturligvis ikke dy seg, - etter hvert kom kaskader av plaskende regn.

Neste møte blir på Island i midten av august 2004. Da vil det være anledning til å bli med til et land hvor diakonien nå er et satsingsområde. Se artikkel om Diakoni i Island.

Kirkerådet styrker arbeidet med kirkelig bemanning

Kirkerådet styrker nå sekretariatet med to nye stillinger som skal arbeide med oppgaver knyttet til kirkelig bemanning. Det har lenge vært behov for å få styrket de personellmessige ressursene på dette feltet, og behovet er ytterligere synliggjort gjennom den opptrappingsplanen for kirkelig bemanning som Kirkerådet utarbeidet og oversendte Kirke departementet høsten 2001. Den statlige utdanningsreformen vil også få konsekvenser for den kirkelige utdanning.